

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/24-02/11
URBROJ: 613-14-25-8
Slavonski Brod, 11. srpnja 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Općina Klakar
za 2023.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O OPĆINI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje i izvršenje proračuna	7
	Financijski izvještaji	8
	Projekti financirani u 2023.	16
	Javna nabava	18
III.	REVIZIJA ZA 2023.	19
	Ciljevi i područja revizije	19
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	19
	Metode i postupci revizije	21
	Nalaz za 2023.	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Općine Klakar (dalje u tekstu: Općina) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Općine sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Općine za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima. Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Rashodi za odvjetničke usluge u iznosu od 12.442,76 eura evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2023., a odnose se na usluge obavljene u 2022. (računi ispostavljeni u prosincu 2022.), odnosno nisu iskazani uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Ispostavljeni računi za obavljanje odvjetničkih usluga u ukupnom iznosu od 12.442,76 eura te računi za mjesečnu paušalnu naknadu (davanje usmenih ili pismenih pravnih savjeta, kontrola zaključenih ugovora, sudjelovanje na sastancima sa strankom) ostvareni u iznosu od 9.222,48 eura ne sadrže specifikaciju, odnosno vrstu i količinu obavljenih usluga te vrijeme kada su usluge obavljene. Ugovorene odvjetničke usluge obuhvaćaju analizu postojeće dokumentacije, obradu dostupnih podataka, analizu postojećeg stanja i pregled svih nekretnina naznačenih u Programu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske te sastav i izradu zahtjeva za produljenje roka objave i provođenja javnog natječaja za zakup i prodaju državnog poljoprivrednog zemljišta.

Rashodi za reprezentaciju ostvareni su u iznosu od 34.902,72 eura. Računi za reprezentaciju u većini slučajeva ne sadrže naznaku poslovnog događaja u vezi s kojim su nastali, odnosno nisu navedeni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga reprezentacije, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost ostvarenih rashoda.

Vrijednost nefinancijske imovine iskazana je u iznosu od 8.348.559,69 eura, od čega se na nefinancijsku imovinu u pripremi odnosi 1.221.362,66 eura. Za dio imovine u pripremi u iznosu od 52.085,20 eura (ceste u iznosu od 32.658,17 eura i kanalizaciju u iznosu od 19.427,03 eura) nema podataka o detaljima izgradnje ni daljnjem planu nastavka izgradnje te nije procijenjen stupanj dovršenosti. Ulaganja u nabavu imovine koja se protežu kroz više godina potrebno je pratiti od početka do njihova završetka te nakon završetka ulaganja i stavljanja imovine u uporabu vrijednost imovine evidentirati na pripadajućem računu imovine. (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Općine za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Koncem 2023. ukupna potraživanja iskazana su u iznosu od 117.892,62 eura, od čega se na ispravak vrijednosti odnosi 30.324,19 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 87.568,43 eura.

Ukupna potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 67.305,05 eura, druga potraživanja u iznosu od 44.610,35 eura te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura. Dospjela potraživanja iznose 36.389,71 euro i odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 30.412,49 eura te od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura.

Vrijednosno značajnija ukupna potraživanja odnose se na potraživanja za naknade za režijske troškove od osnovne škole i drugih zakupnika poslovnih prostora iz prijašnjih godina u iznosu od 39.320,83 eura, potraživanja za komunalni doprinos u iznosu od 36.447,64 eura te potraživanja za prihode od vodnog gospodarstva u iznosu od 9.035,53 eura.

U svrhu naplate potraživanja, u prijašnjim godinama i tijekom 2023. upućivane su opomene za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine, grobne naknade te komunalnu naknadu u iznosu od 129.183,79 eura. Osim upućivanja opomena, druge mjere naplate utvrđene Odlukom o proceduri naplate općinskih potraživanja nisu poduzimane. (točka 4. Nalaza)

- Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 198.679,19 eura. U okviru ovih rashoda ostvareni su rashodi za održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene u iznosu od 84.435,88 eura, održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih puteva u iznosu od 38.252,13 eura, usluge deratizacije i dezinsekcije u iznosu od 25.525,73 eura, održavanje javne rasvjete u iznosu od 23.981,28 eura, održavanje javnih površina u iznosu od 15.616,74 eura te ugradnju cijevnih propusta u iznosu od 10.867,43 eura. Navedene komunalne djelatnosti nisu povjerene u skladu s odlukama o komunalnim djelatnostima na području Općine niti prema propisima kojima je uređeno komunalno gospodarstvo. Komunalne usluge održavanja javne rasvjete, nerazvrstanih cesta i poljskih puteva, održavanja javnih površina te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene povjerene su većem broju pravnih i fizičkih osoba izravnim ugovaranjem (izdavanjem narudžbenica), a trebale su biti povjerene na temelju pisanog ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti trebalo je provoditi prema propisima o javnoj nabavi kako je utvrđeno odlukama o komunalnim djelatnostima na području Općine. Za usluge deratizacije i dezinsekcije Općina je s jednim trgovačkim društvom zaključila ugovore izravnim ugovaranjem, a trebala je pozive na dostavu ponuda uputiti na adrese najmanje tri gospodarska subjekta. (točka 5. Nalaza)
- Općina je u siječnju 2023. donijela Plan nabave roba, radova i usluga, kojim su planirane nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 558.000,00 eura i u ožujku 2023. Dopune Plana nabave za 2023., kojima je planiran postupak jednostavne nabave izrade projektno-tehničke dokumentacije rekonstrukcije i dogradnje dječjeg vrtića procijenjene vrijednosti od 18.000,00 eura. Planom nabave planirane su nabave procijenjene vrijednosti od 576.000,00 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV), od čega se na javnu nabavu odnosi 330.000,00 eura, a na jednostavnu nabavu 246.000,00 eura. Vrijednost jednostavne nabave u 2023. ostvarena je u iznosu od 527.176,76 eura bez PDV-a, a provedenih postupaka javne nabave u 2023. nije bilo. Planom nabave nisu planirani svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a odnose se na nabavu različitih roba, radova i usluga za koje su rashodi tijekom 2023. ostvareni u iznosu od 151.572,66 eura.

Planirane nabave za izgradnju staza na području Općine i izgradnju pješačko-biciklističke staze procijenjene vrijednosti od 330.000,00 eura nisu provedene. Iz navedenog proizlazi da Plan nabave nije sastavljen u skladu sa stvarnim potrebama Općine, a izmjene i dopune Plana nabave nisu donesene. Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nije ustrojen. Izravnim ugovaranjem, bez primjene odgovarajućeg postupka javne nabave, nabavljena je električna energija za koju su rashodi ostvareni u iznosu od 34.636,43 eura s PDV-om. Navedena nabava nije planirana Planom nabave. (točka 6. Nalaza)

Obveze Općine

Općina je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O OPĆINI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Sjedište Općine je Ulica Klakar 26 A, Klakar. Obuhvaća četiri naselja s ukupno 2 020 stanovnika (prema Popisu stanovništva iz 2021.). Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) te Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24, u primjeni od siječnja 2024.), Općina je razvrstana u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave, koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel u kojem je koncem 2023. bilo pet zaposlenika, od kojih četiri na neodređeno i jedan na određeno vrijeme. Također, na projektu Žene – snaga zajednice 3 radilo je 14 zaposlenika na određeno vrijeme.

Statut Općine usklađen je s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 144/20) u rujnu 2022.

Tijela Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće ima devet članova. Zakonski predstavnik Općine tijekom 2023. i u vrijeme obavljanja revizije je općinski načelnik Tomislav Pendić, koji dužnost na koju je izabran obavlja volonterski. Prema odredbi članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, obavljanje dužnosti volonterski podrazumijeva da općinski načelnik ostvaruje pravo na naknadu za rad. Prema konačnim rezultatima izbora provedenih 18. svibnja 2025. Tomislav Pendić ponovno je izabran za općinskog načelnika.

Općina ima jednog proračunskog korisnika – dječji vrtić, u kojem je koncem 2023. bilo deset zaposlenika. Koncem 2023. ima udjele u temeljnom kapitalu dva trgovačka društva, i to udjel od 1,02 % u trgovačkom društvu za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju te udjel od 2,06 % u trgovačkom društvu za informativnu djelatnost i izdavaštvo.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19) i drugim propisima.

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

U cilju uspostave sustava unutarnjih kontrola, Općina je sastavila Mapu poslovnih procesa, koja sadrži opis svih postupaka unutar poslovnih procesa Općine, te je donijela druga pisana pravila i unutarnje akte. Općina je, između ostalog, sastavila Proceduru stvaranja ugovornih obveza, Odluku o proceduri naplate općinskih potraživanja, Proces upravljanja imovinom, Pravilnik o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova, Proceduru zaprimanja i provjere računa te plaćanja po računima, Postupak obračuna putnih naloga, Pravilnik o korištenju službenih mobilnih telefona, Pravilnik o korištenju sredstava za reprezentaciju, Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika Općine te druge unutarnje akte.

U ožujku 2022. donesen je Etički kodeks ponašanja nositelja političkih dužnosti Općine, a u listopadu 2024. Etički kodeks službenika i namještenika Općine. Prema odredbama Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (Narodne novine 46/22), u lipnju 2022. imenovana je povjerljiva osoba i zamjenica povjerljive osobe. Prema Godišnjem izvješću za 2023. nije bilo prijava nepravilnosti. Također, imenovana je službenica za informiranje i njezina zamjenica te službenica za zaštitu podataka.

Izjavom o fiskalnoj odgovornosti odgovorna osoba institucije, odnosno čelnik, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Općinski načelnik je za 2023. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2024. te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima za 2023. Prema Izjavi (Obrazac 1b) i Upitniku, uočene su slabosti u područjima planiranja i izvršavanja proračuna, računovodstva, izvještavanja i ostalo te upravljanja imovinom. Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2024. utvrđen je akcijski plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti s popisom potrebnih aktivnosti, očekivanim datumom i odgovornom osobom koja je zadužena za otklanjanje nepravilnosti. Rok za otklanjanje nepravilnosti je do 30. lipnja i konca 2024., a otklonjene su do konca travnja 2025.

Općina ima mrežne stranice koje omogućuju pravo na pristup informacijama svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima.

Dokumenti i informacije o djelovanju Općine objavljeni su u službenom glasilu i/ili na mrežnim stranicama Općine (između ostalog proračunski dokumenti, značajniji unutarnji akti, financijski izvještaji, dokumenti u vezi s javnom nabavom i natječajima).

Unutarnja revizija nije ustrojena, a prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, Općina nije obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Planiranje i izvršenje proračuna

Proračun za 2023., Izmjene i dopune Proračuna te Odluka o izvršenju Proračuna Općine za 2023. doneseni su u skladu s propisima. Proračun sadrži prihode te rashode i izdatke Općine, dok Izmjene i dopune Proračuna sadrže i prihode i rashode proračunskog korisnika. Proračunom su prihodi te rashodi i izdaci planirani u iznosu od 2.126.800,00 eura. U prosincu 2023. donesene su Izmjene i dopune Proračuna za 2023., prema kojima su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu od 1.625.350,00 eura, što je 501.450,00 eura ili 23,6 % manje u odnosu na Proračun.

Vrijednosno značajnije odstupanje u odnosu na Proračun odnosi se na smanjenje prihoda od pomoći u iznosu od 666.105,00 eura ili 46,7 % te rashoda za nabavu nefinancijske imovine za 527.000,00 eura ili 65,3 % (najvećim dijelom zbog manje planiranih ulaganja u građevinske objekte – biciklističku stazu i sportsku dvoranu za koje nisu objavljeni natječajima za dodjelu sredstava kod nadležnih tijela). Uz Proračun za 2023. donesene su projekcije za 2024. i 2025. Prema spomenutim projekcijama, planirani su prihodi te rashodi i izdaci za 2024. u iznosu od 1.480.100,00 eura, a za 2025. u iznosu od 1.414.800,00 eura.

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna za 2023., donesenim u lipnju 2024., prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 1.398.998,22 eura, što je 226.351,78 eura ili 13,9 % manje od planiranih, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.408.063,89 eura, što je 217.286,11 eura ili 13,4 % manje od planiranih. Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2023. sadrži prihode i primitke te rashode i izdatke Općine i proračunskog korisnika.

Općina je uz Proračun donijela Program održavanja komunalne infrastrukture, Program građenja komunalne infrastrukture, Program korištenja sredstava ostvarenih od zakupa, prodaje, prodaje izravnom pogodbom, privremenog korištenja i davanja na korištenje izravnom pogodbom poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području Općine, Program javnih potreba i potrebnih sredstava u području obrazovanja, turizma i društvenih djelatnosti za koje se sredstva osiguravaju u proračunu Općine, Program socijalne skrbi i zdravstvene zaštite na području Općine, Program utroška sredstava od šumskog doprinosa te Odluku o raspoređivanju sredstava za financiranje političkih stranaka i vijećnika izabranih s liste grupe birača u 2023. Proračun, Izmjene i dopune Proračuna, Odluka o izvršavanju Proračuna Općine te Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2023. objavljeni su na mrežnim stranicama Općine.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22) Općina je donijela Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025., kojim su definirani vizija i misija Općine, opis izazova i razvojnih potreba, prioriteti i mjere djelovanja, ključne aktivnosti i pokazatelji rezultata, financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata te okvir za praćenje i izvještavanje.

Godišnje izvješće o provedbi navedenog Programa nije doneseno. Donesen je i Plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine za 2023. te Strategija upravljanja imovinom Općine za razdoblje 2022. – 2028.

Financijski izvještaji

Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji Općine za 2023. predani su u elektroničkom obliku Ministarstvu financija, putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika 14. veljače 2024. Financijski izvještaji Općine predani putem aplikacije RKPFI smatraju se predanima i Državnom uredu za reviziju. Navedeni financijski izvještaji objavljeni su kroz Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 1.379.160,57 eura, što je 170.615,99 eura ili 11,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Znatno više su ostvareni prihodi od poreza za 134.806,15 eura ili 42,7 % zbog većeg ostvarenja prihoda od poreza na dohodak i poreza na promet nekretnina te prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 187.013,77 eura ili 30,7 % zbog više ostvarenih pomoći iz državnog proračuna. Znatno manje su ostvareni primici od financijske imovine i zaduživanja za 457.506,50 eura ili 98,5 % zbog zaduživanja u prethodnoj godini za dovršetak izgradnje dječjeg vrtića te prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 47.237,68 eura ili 98,8 % zbog manje ostvarenih prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u eurima

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	315.981,85	450.788,00	142,7
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	609.348,99	796.362,76	130,7
3.	Prihodi od imovine	69.598,58	46.593,52	66,9
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	38.855,91	74.125,26	190,8
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	3.641,86	3.685,84	101,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	47.819,54	581,86	1,2
7.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	464.529,83	7.023,33	1,5
Ukupni prihodi i primici		1.549.776,56	1.379.160,57	89,0

Vrijednosno najznačajniji udjel imaju prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 796.362,76 eura ili 57,7 %. Značajni su prihodi od poreza u iznosu od 450.788,00 eura ili 32,7 %.

Prihodi koji imaju propisanu namjenu odnose se na pomoći (bez sredstava fiskalnog izravnjanja), zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, doprinos za šume i vodni doprinos, komunalnu naknadu, komunalni doprinos, grobne naknade te naknadu za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru. Ostvareni su u iznosu od 510.369,76 eura i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima iznosi 37,0 %. Prihodi su utrošeni u skladu s propisanim namjenama i donesenim programima korištenja sredstava. Općina je izvještavala nadležna državna tijela o korištenju prihoda od pomoći te prihoda od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 450.788,00 eura. Odnose se na porez na dohodak u iznosu od 420.252,82 eura, porez na promet nekretnina u iznosu od 29.677,85 eura te općinske poreze u iznosu od 857,33 eura (porez na potrošnju 708,43 eura, porez na tvrtku ili naziv iz prijašnjih godina 148,90 eura). Poslove utvrđivanja, nadzora i naplate poreza na promet nekretnina i općinskih poreza obavlja Porezna uprava.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 796.362,76 eura. Odnose se na tekuće pomoći u iznosu od 464.792,50 eura te kapitalne pomoći u iznosu od 331.570,26 eura.

Tekuće pomoći odnose se na sredstva fiskalnog izravnjanja Ministarstva financija u obliku pomoći jedinicama lokalne samouprave u iznosu od 350.934,00 eura, pomoći Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za provedbu programa Žene – snaga zajednice 3 u iznosu od 91.858,50 eura te pomoći iz županijskog proračuna u iznosu od 22.000,00 eura za sufinanciranje radova na uređenju nerazvrstanih cesta i usluge kemijskog tretiranja komaraca.

Kapitalne pomoći odnose se na pomoći Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija) za projekt izgradnje i opremanja zgrade dječjeg vrtića u iznosu od 215.683,14 eura te izgradnje mjesnog trga u iznosu od 44.887,12 eura, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za uređenje javne površine ispred mjesne crkve u iznosu od 40.000,00 eura te Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine za II. fazu izgradnje parkirališta uz mjesno groblje u iznosu od 31.000,00 eura.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 46.593,52 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u iznosu od 15.181,33 eura, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine u iznosu od 10.182,86 eura te godišnju naknadu za pravo puta na nekretninama u iznosu od 7.229,24 eura. Prihodi od naknade za pravo puta ostvareni su na temelju rješenja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti iz veljače 2022., prema kojem pravna osoba za usluge telekomunikacija ima pravo puta na nekretninama u vlasništvu Općine za koje je obvezna plaćati godišnju naknadu.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 74.125,26 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na naknade štete uplaćene od osiguravajućih društava na temelju odštetnih zahtjeva u iznosu od 28.260,00 eura, šumski doprinos u iznosu od 19.112,95 eura te komunalnu naknadu u iznosu od 15.911,51 euro.

Prihodi od prodaje proizvoda, robe te pruženih usluga i prihodi od donacija ostvareni su u iznosu od 3.685,84 eura. Odnose se na prihode ostvarene uplatom društva Hrvatske vode za usluge naplate naknade za uređenje voda.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine, koji su ostvareni u iznosu od 581,86 eura, odnose se na prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (65,0 % ukupno naplaćenih prihoda koji pripadaju Općini). Ostvareni su na temelju ugovora zaključenih u prijašnjim godinama kojima je ugovorena obročna otplata na rok od 15 godina.

Primici od financijske imovine i zaduživanja ostvareni u iznosu od 7.023,33 eura odnose se na beskamatni zajam primljen iz državnog proračuna zbog povrata poreza na dohodak izvršenog tijekom 2023. na temelju godišnje prijave za 2022. Prema Uputi i dodatnoj uputi o knjigovodstvenom evidentiranju beskamatnog zajma JLP(R)S do visine poreza na dohodak, prireza porezu na dohodak čije je plaćanje oslobođeno, odgođeno i/ili je odobrena obročna otplata odnosno do visine izvršenog povrata i prema raspoloživim sredstvima državnog proračuna Ministarstva financija iz 2020., navedeni zajam evidentiran je na računu primitka od zaduživanja i računu obveza za zajmove.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.390.818,51 euro, što je 45.206,60 eura ili 3,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Znatno više su ostvareni rashodi za zaposlene za 51.778,42 eura ili 53,8 % (zbog zapošljavanja 14 osoba na programu Žene – snaga zajednice 3) i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova za 48.478,91 euro ili 53,7 % (zbog otplate glavnice primljenih zajmova i povrata u državni proračun beskamatnog zajma za iznos nedostajućih sredstava na računu poreza na dohodak), a u znatno manjem iznosu ostvareni su rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 165.861,34 eura ili 41,6 % (najvećim dijelom zbog manje ostvarenih ulaganja u građevinske objekte).

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	96.193,88	147.972,30	153,8
2.	Materijalni rashodi	621.118,26	629.290,02	101,3
3.	Financijski rashodi	9.550,19	6.027,70	63,1
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0,00	60.564,44	-
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	108.311,61	89.760,85	82,9
6.	Ostali rashodi	111.902,26	85.636,72	76,5
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	398.603,71	232.742,37	58,4
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	90.345,20	138.824,11	153,7
Ukupni rashodi i izdaci		1.436.025,11	1.390.818,51	96,9
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)		1.549.776,56	1.379.160,57	89,0
Višak prihoda i primitaka		113.751,45	0,00	-
Manjak prihoda i primitaka		0,00	11.657,94	-

Vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima imaju materijalni rashodi u iznosu od 629.290,02 eura ili 45,2 % te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 232.742,37 eura ili 16,7 %.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 147.972,30 eura, a odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 120.749,39 eura, doprinose na plaće u iznosu od 20.214,33 eura i druge rashode za zaposlene (naknade za godišnji odmor, božićnice, dar za dijete do 15 godina starosti, uskrsnice, otpremnina, nagrada za radne rezultate) u iznosu od 7.008,58 eura. Na rashode za brutoplaće za stalno zaposlene djelatnike Općine odnosi se 53.927,61 euro, a na zaposlene za koje se sredstva osiguravaju iz drugih izvora (projekt Žene – snaga zajednice 3 i Program javnih radova) 66.821,78 eura. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu s propisima i unutarnjim aktima Općine.

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu od 629.290,02 eura. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 478.185,03 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 76.859,45 eura, druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 64.148,11 eura te naknade troškova zaposlenima u iznosu od 10.097,43 eura.

U okviru rashoda za usluge vrijednosno značajniji su rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 197.611,21 euro (usluge odvjetnika i pravnog savjetnika u iznosu od 155.523,87 eura, ostale intelektualne usluge u iznosu od 30.547,14 eura, naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 10.290,20 eura za distribuciju neadresiranog tiska, obavljanje poslova člana povjerenstva za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te pripremne radnje za organiziranje i vođenje poslovanja dječjeg vrtića i geodetsko-katastarske usluge u iznosu od 1.250,00 eura), usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 144.451,12 eura, komunalne usluge u iznosu od 46.644,24 eura te usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 28.916,65 eura.

U okviru rashoda za materijal i energiju značajniji su rashodi za električnu energiju u iznosu od 34.933,93 eura, uredski materijal i druge materijalne rashode u iznosu od 13.394,40 eura te rashodi za sitni inventar u iznosu od 12.239,45 eura.

U okviru drugih nespomenutih rashoda poslovanja vrijednosno značajniji su rashodi za reprezentaciju (nabava prehrambenih artikala, poklon paketa, kalendara, majica s tiskom, jakni za vijećnike, ugošćivanje u ugostiteljskim objektima, usluge obilježavanja raznih manifestacija) u iznosu od 34.902,72 eura te naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično u iznosu od 16.802,26 eura.

U okviru materijalnih rashoda, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u ukupnom iznosu od 198.679,09 eura, od čega se na održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene odnosi 84.435,88 eura (uklanjanje porušenih stabala, košenje groblja, zamjena krovišta na autobusnom stajalištu, nabava ukrasnog drveća, čišćenje i uređenje parka, pranje fasade, usluge malčiranja, limarski radovi, montaža čelične konstrukcije), održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih puteva 38.252,13 eura, usluge deratizacije i dezinfekcije 25.525,73 eura, održavanje javne rasvjete 23.981,18 eura (električna energija za javnu rasvjetu 15.804,30 eura, usluge održavanja javne rasvjete 8.176,88 eura), održavanje javnih površina 15.616,74 eura te na usluge ugradnje cijevnih propusta 10.867,43 eura.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 60.564,44 eura, a odnose se na prijenose proračunskom korisniku iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 58.894,72 eura i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.669,72 eura. Prijenosi proračunskom korisniku obavljaju se na temelju zahtjeva za isplatu sredstava.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvarene su u iznosu od 89.760,85 eura. Vrijednosno značajnije odnose se na pomoći obiteljima i kućanstvima u iznosu od 32.984,22 eura, sufinanciranje cijene vrtića (sufinanciranje troškova boravka djece predškolske dobi s područja Općine u vrtićima) u iznosu od 21.062,33 eura, financiranje kupnje udžbenika, radnih bilježnica i likovnih mapa za učenike osnovnih škola u iznosu od 20.186,06 eura te stipendije (pomoć studentima s prebivalištem na području Općine) u iznosu od 12.940,20 eura.

Navedeni rashodi ostvareni su na temelju odluka općinskog načelnika o dodjeli sredstava, u skladu s odlukama o socijalnoj skrbi iz ožujka 2015., veljače 2019., ožujka 2021. te listopada 2023., koje je donijelo Općinsko vijeće. Općinski načelnik je podnio izvješće o izvršenju programa socijalne skrbi i zdravstvene zaštite za 2023., koje je prihvatilo Općinsko vijeće u lipnju 2024.

Ostali rashodi ostvareni u iznosu od 85.636,72 eura odnose se na tekuće donacije u iznosu od 69.964,34 eura, kapitalne donacije u iznosu od 6.850,00 eura (za nabavu traktorske prikolice i izvođenje radova na odvodnji u dvije župe na području Općine) te kapitalne pomoći u iznosu od 8.822,38 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije odnose se na donacije sportskim društvima u iznosu od 42.466,25 eura, dobrovoljnom vatrogasnom društvu u iznosu od 9.781,68 eura te udrugama u iznosu od 9.260,00 eura. Sredstva su dodijeljena korisnicima u skladu s Programom javnih potreba i potrebnih sredstava u područjima obrazovanja, turizma i društvenih djelatnosti za koja se sredstva osiguravaju u proračunu Općine za 2023. te nakon provedenog javnog natječaja i zaključenih ugovora o dodjeli donacije. Korisnici sredstava dostavljaju izvješća o provedbi planiranih aktivnosti i utrošku dodijeljenih sredstava. Općina je na svojim mrežnim stranicama objavila popis korisnika donacija.

Kapitalne pomoći u iznosu od 8.822,38 eura doznačene su trgovačkom društvu za izvođenje radova na produžetku plinske mreže u iznosu od 6.519,46 eura i trgovačkom društvu u suvlasništvu Općine za radove produžetka vodovodne mreže u iznosu od 2.302,92 eura.

Kapitalne pomoći ostvarene su na temelju ponudbenog troškovnika, narudžbenica, zaključenog ugovora o prijenosu i korištenju sredstava Općine, zahtjeva za doznakom sredstava i obračuna izvedenih radova.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 232.742,37 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na rashode za nabavu građevinskih objekata u iznosu od 165.323,92 eura (najznačajniji su uređenje javne površine ispred crkve u iznosu od 81.797,50 eura i izgradnja parkirališta uz mjesno groblje u iznosu od 61.688,66 eura), nabavu postrojenja i opreme u iznosu od 39.920,86 eura (značajniji se odnose na opremu za dječji vrtić i uredski namještaj u iznosu od 33.342,82 eura) te rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 16.269,79 eura.

Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu od 138.824,11 eura odnose se na otplatu glavnice dugoročnih kredita iz 2019. i 2021. Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak za projekt rekonstrukcije nerazvrstanih cesta na području Općine u iznosu od 58.616,61 euro i sufinanciranje izgradnje dječjeg vrtića u iznosu od 68.066,22 eura te za otplatu beskamatnog zajma primljenog iz državnog proračuna na ime povrata poreza na dohodak po godišnjoj prijavi za 2022. u iznosu od 12.141,28 eura.

Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2023. iznosi 11.657,94 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosi 85.271,39 eura (višak prihoda i primitaka za 2022. u iznosu od 113.751,45 eura, preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 336.609,60 eura, umanjen za korekciju rezultata poslovanja u iznosu od 137.586,76 eura). Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 96.929,33 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 8.598.922,63 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	8.270.707,64	8.348.559,69	100,9
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.110.962,00	1.110.962,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	4.704.458,24	5.854.701,53	124,5
1.3.	Postrojenja i oprema	59.665,84	146.840,88	246,1
1.4.	Nefinancijska imovina u pripremi	2.389.721,62	1.221.362,66	51,1
1.5.	Druga nefinancijska imovina	5.899,94	14.692,62	249,0
2.	Financijska imovina	189.665,49	250.362,94	132,0
2.1.	Novčana sredstva	7.727,82	31.242,42	404,3
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	38.390,14	44.610,35	116,2
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	125.258,51	125.258,51	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	4.802,23	36.980,86	770,1
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	6.559,08	5.977,22	91,1
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	6.927,71	6.293,58	90,8
	Ukupno imovina	8.460.373,13	8.598.922,63	101,6
3.	Obveze	275.903,81	586.459,80	212,6
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	242.385,50	141.158,96	58,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	33.518,31	41.813,97	124,7
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	403.486,87	-
4.	Vlastiti izvori	8.184.469,32	8.012.462,83	97,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	8.460.373,13	8.598.922,63	101,6
	Izvanbilančni zapisi	214.606,88	289.606,88	134,9

Vrijednost nefinancijske imovine koncem 2023. veća je za 77.852,05 eura ili 0,9 % u odnosu na stanje početkom godine zbog ulaganja u nabavu dugotrajne imovine. U odnosu na početak godine, vrijednosno značajnije je povećana vrijednost građevinskih objekata za 1.150.243,29 eura ili 24,5 % i istovremeno smanjena vrijednost nefinancijske imovine u pripremi za 1.168.358,96 eura ili 48,9 % u vrijednosno značajnijem dijelu zbog prijenosa imovine u pripremi na imovinu u uporabi.

Općina je donijela Strategiju upravljanja imovinom za razdoblje od 2022. do 2028. te Plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine za 2023. U skladu s navedenom Strategijom i Planom upravljanja, Općina je upravljala svojom imovinom. Ustrojen je Registar imovine.

Vrijednost građevinskih objekata iskazana je u iznosu od 5.854.701,53 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na zgrade društvenih domova i dječjeg vrtića u iznosu od 3.646.831,44 eura, ceste, staze i nogostupe u iznosu od 1.407.742,55 eura, sportske dvorane i igrališta u iznosu od 330.759,03 eura te druge objekte u iznosu od 469.368,51 euro (mrtvačnice, javnu rasvjetu, trafostanicu, stambene objekte, spomenike, nadstrešnice za autobusna stajališta, spomenike, vodovodnu i kanalizacijsku mrežu i drugo).

Obavljanje komunalnih djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području Općine povjereno je javnom isporučitelju vodnih usluga koji je u suvlasništvu Općine. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2025.) Općina nije vodne građevine (vodovodnu mrežu u iznosu od 27.012,23 eura i kanalizacijsku mrežu u iznosu od 83.480,85 eura) u svom vlasništvu prenijela na isporučitelja vodnih usluga. Prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19), jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu ih prenijele u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima (Narodne novine 147/21, 40/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske i 23/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) koja je stupila na snagu u siječnju 2022., a ukinuta Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u srpnju 2023. U lipnju 2023. Vlada Republike donijela je Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23), koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023. Prema navedenoj Uredbi, društvo preuzimatelj na uslužnom području 20. koje obuhvaća i Općinu je Vodovod d.o.o. Slavonski Brod (javni isporučitelj vodnih usluga u suvlasništvu Općine).

Vrijednost nefinancijske imovine u pripremi iskazana je u iznosu od 1.221.362,66 eura, a odnosi se na ceste i druge prometne objekte u iznosu od 404.467,77 eura, novu općinsku zgradu u iznosu od 217.237,25 eura, zonu malog gospodarstva u iznosu od 166.921,23 eura te druge objekte u iznosu od 432.736,41 euro (ceste, staze, spomenike i druge objekte). Odlukom općinskog načelnika iz siječnja 2025. na temelju prijedloga Povjerenstva za popis imovine i obveza za 2024., ulaganja iz 2023. u iznosu od 519.471,42 eura prenesena su u uporabu, dok je za preostale objekte u iznosu od 701.891,24 eura rok završetka projekata od 2026. do 2030.

Udjeli u glavnici trgovačkih društava početkom i koncem 2023. u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u vrijednosti od 125.258,51 euro, a odnose se na vrijednost udjela u temeljnom kapitalu dva trgovačka društva. Prema podacima pribavljenim od trgovačkih društava, udjeli Općine u glavnici trgovačkih društava iznose 110.727,45 eura. Usklađivanje vrijednosti udjela evidentiranih u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem provedeno je tijekom 2024.

Koncem 2023. ukupna potraživanja iskazana su u iznosu od 117.892,62 eura, od čega se na ispravak vrijednosti potraživanja odnosi 30.324,19 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 87.568,43 eura. Potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 36.980,86 eura, druga potraživanja u iznosu od 44.610,35 eura te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura. Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, na dospjela potraživanja odnosi se 36.389,71 euro i odnose se na dospjela potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 30.412,49 eura te dospjela potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura.

Koncem 2023. ukupne obveze iskazane su u iznosu od 586.459,80 eura. Vrijednosno najznačajnije odnose se na obveze za kredit kod Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) za izgradnju i opremanje dječjeg vrtića u iznosu od 396.463,54 eura te obveze za rashode poslovanja u iznosu od 141.158,96 eura.

Na temelju Odluke Općinskog vijeća i suglasnosti Ministarstva financija, Općina je u prosincu 2021. zaključila s poslovnim bankom Ugovor o kreditu u iznosu od 3.500.000,00 kn (protuvrijednost 464.529,83 eura). Namjena kredita je sufinanciranje izgradnje dječjeg vrtića. Ugovoren je rok korištenja kredita do 30. lipnja 2022. te otplata kredita u 16 jednakih uzastopnih tromjesečnih rata, od kojih prva dospijeva na naplatu 30. lipnja 2023.

Nadalje, ugovorena je fiksna kamatna stopa u visini 1,2 % godišnje od iznosa kredita u korištenju ili otplati koja se u razdoblju počeka i otplate kredita obračunava i naplaćuje tromjesečno. Kredit je iskorišten u razdoblju siječanj – lipanj 2022. Općina uredno podmiruje svoje obveze po ugovoru o kreditu.

Kredit je primljen i iskorišten u 2022. Općina je u 2022. evidentirala primitke od zaduživanja, a obvezu za navedeni kredit nije evidentirala. Spomenuta nepravilnost ispravljena je naknadno u poslovnim knjigama za 2023. te su provedena odgovarajuća knjiženja i početkom 2023. evidentirane su obveze za kredit u iznosu od 464.529,76 eura.

Također, Općina je u 2019. s poslovnim bankom zaključila Ugovor o kreditu za rekonstrukciju cesta u iznosu od 251.963,68 eura uz rok otplate od pet godina. U poslovnim knjigama obveze za navedeni kredit nisu evidentirane u cjelokupnom iznosu u trenutku zaduživanja (2019.), već su u razdoblju od 2020. do 2023. evidentirane samo obveze za godišnje anuitete s istodobnim smanjenjem obveza u visini otplaćenih anuiteta. Zbog navedenog, u financijskim izvještajima za 2019. do zaključno za 2022. Općina nije imala iskazane nedospjele obveze koje su dospijevale u idućim razdobljima. Kredit je u 2023. u cijelosti otplaćen.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Balance, dospjela obveze iznose 162.610,24 eura.

Izvanbilančni zapisi iskazani u iznosu od 289.606,88 eura odnose se na izdane zadužnice u iznosu od 190.064,77 eura te primljene zadužnice i bankarske garancije u iznosu od 99.542,11 eura. Općina nema sudskih sporova.

Izdane zadužnice odnose se na izdane zadužnice na ime jamstva za ugovore između Općine i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije za projekt izgradnje rekreacijskog centra, jamstva za radove na uređenju javne površine ispred crkve te jamstva za radove za priključenje dječjeg vrtića na plinsku mrežu.

Primljene zadužnice i bankarske garancije odnose se na zadužnice primljene od više izvoditelja radova na rekonstrukciji nerazvrstanih cesta, energetske obnovi doma, uređenju ceste te izgradnji i opremanju dječjeg vrtića.

Projekti financirani u 2023.

Tijekom 2023. Općina je bila nositelj tri projekta financiranih iz EU sredstava: Žene – snaga zajednice 3, Izgradnja i opremanje zgrade dječjeg vrtića i Izgradnja mjesnog trga.

– Projekt izgradnje i opremanje zgrade dječjeg vrtića

Projekt izgradnje i opremanja zgrade dječjeg vrtića financiran je iz sredstava Europskog fonda za ruralni razvoj – Europa ulaže u ruralna područja. Općina je s Agencijom u prosincu 2018. zaključila Ugovor o dodjeli sredstava bespovratne potpore za izgradnju dječjeg vrtića. Ukupna vrijednost projekta je 8.432.557,86 kn (1.119.192,76 eura), od čega se na iznos potpore bespovratnih EU sredstava odnosi 7.440.000,00 kn (987.457,69 eura), dok razliku u iznosu od 992.557,86 kn (131.735,07 eura) financira Općina vlastitim sredstvima.

Cilj projekta je izgradnja zgrade društvene namjene. Krajnji rok za podnošenje konačnog zahtjeva je 24 mjeseca od donošenja odluke o dodjeli sredstava.

U cilju provedbe projekta, na temelju provedenog postupka nabave zaključen je u listopadu 2019. ugovor s izvođačem radova na izgradnji i opremanju dječjeg vrtića u 2020. u iznosu od 7.960.295,29 kn te rokom izvođenja radova od 12 mjeseci od uvođenja u posao.

Također, s istim izvođačem zaključeno je pet dodatnih ugovora kojima je rok izvođenja radova produžavan do 1. travnja 2022. te su ugovoreni dodatni radovi u iznosu od 202.783,01 kn, tako da ukupna ugovorena vrijednost radova iznosi 8.163.078,30 kn s PDV-om (1.083.426,68 eura). Radovi su završeni u svibnju 2022., o čemu je sastavljen zapisnik o okončanom obračunu izvedenih radova. Ukupna vrijednost izvedenih radova iznosi 8.118.980,51 kn s PDV-om (1.077.573,89 eura). Obveze prema izvođaču radova u cijelosti su podmirene iz sredstava EU potpore i vlastitih sredstava.

Do vremena obavljanja revizije (studenj 2024.) sastavljeno je 12 izvješća o napretku. Prema zadnjem izvješću, utvrđeno je da su radovi na izgradnji dječjeg vrtića završeni i izdana je uporabna dozvola. Vrtić je započeo s radom u rujnu 2023. Agencija je u ožujku 2020. Općini uplatila predujam u iznosu od 493.695,47 eura te prema zahtjevima za plaćanje tri rate u 2022. i 2023. ukupno 445.260,17 eura, što sveukupno iznosi 938.955,64 eura. Općina je opravdala predujam, a traženi iznos potpore za isplatu prve i druge rate umanjen je zbog korekcija za 58.088,29 eura utvrđenih usporedbom ponude i računa. Općina je 11. studenoga 2022. uložila žalbu na utvrđene korekcije, a rješenjem Ministarstva poljoprivrede od 14. veljače 2023. žalba je odbijena. Agencija je 3. svibnja 2023. sastavila izvješće o posjetu ulaganju koje je potpisao kontrolor Agencije i zakonski predstavnik Općine. Izvješćem je utvrđeno da je Općina obavila ulaganje u skladu s namjenom za koju su odobrena sredstva.

– Projekt Žene – snaga zajednice 3

Projekt Žene – snaga zajednice 3 financiran je iz sredstava Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Za realizaciju navedenog projekta Općina (nositelj projekta) je u prosincu 2022. s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (upravljачko tijelo) i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje (posredničko tijelo razine 2) zaključila Ugovor o financiranju, prema kojem je utvrđen ukupan iznos potpore od 692.125,00 kn (91.860,77 eura). Ugovoreno je financiranje iz sredstava Europskog socijalnog fonda (85,0 %) te iz sredstava državnog proračuna (15,0 %). Cilj projekta je smanjivanja rizika od siromaštva te pružanje usluga potpore i podrške. Vrijeme provedbe projekta je osam mjeseci. Za navedeni projekt ukupno je doznačeno 91.858,50 eura. Doznačena sredstva u cijelosti su utrošena namjenski, od čega za plaće zaposlenih djelatnika u iznosu od 58.800,00 eura, doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od 9.702,00 eura, uredski materijal (potrepštine) u iznosu od 9.901,54 eura, troškove voditelja ESF u iznosu od 8.434,01 euro te druge rashode u iznosu od 5.020,95 eura. Usluge potpore i podrške koristilo je 89 osoba starije životne dobi te im je pružena podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, što je dovelo do povećanja kvalitete života i smanjenja rizika od socijalne isključenosti.

– Projekt izgradnje mjesnog trga

Za provedbu projekta izgradnje mjesnog trga, Općina (kao nositelj projekta) je u siječnju 2023. zaključila s Agencijom Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu od 44.887,12 eura.

Ukupan iznos prihvatljivih troškova je 100,0 %, a krajnji rok za podnošenje zahtjeva za isplatu predujma je devet mjeseci od dana donošenja odluke o dodjeli sredstava. Cilj projekta su ulaganja u poboljšanje lokalne infrastrukture. Projekt je financiran iz sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (Europa ulaže u ruralna područja), a završen je u 2023. Općina je ostvarila ukupne rashode za izgradnju mjesnog trga u iznosu od 66.199,36 eura (od toga u 2022. u iznosu od 56.709,64 eura i u 2023. u iznosu od 9.489,72 eura).

Rashodi u 2022. financirani su iz vlastitih sredstava, a Općina je koncem 2023. naknadno od Agencije zaprimila refundirana sredstva u iznosu od 44.887,12 eura.

Svi navedeni projekti su se odvijali u skladu s planiranom dinamikom i utvrđenim rokovima po pojedinom projektu te su ispunjeni ugovoreni ciljevi i aktivnosti. Provedeni su ciljevi svih projekata. Informacije o financiranim projektima objavljujane su na mrežnim stranicama Općine.

Javna nabava

Pri provedbi postupaka javne nabave, Općina je obvezna primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) i druge provedbene propise koji uređuju područje javne nabave.

Plan nabave za 2023. donesen je u siječnju 2023., a u ožujku 2023. donesene su Dopune Plana nabave. Dopunama Plana nabave planirano je deset postupaka nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 576.000,00 eura bez PDV-a, od čega dva otvorena postupka javne nabave procijenjene vrijednosti od 330.000,00 eura i osam postupaka jednostavne nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 246.000,00 eura.

Plan nabave objavljen je na mrežnim stranicama Općine i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Na mrežnim stranicama Općine objavljena je izjava o nepostojanju sukoba interesa te su objavljeni pravilnici o jednostavnim nabavama.

Općina je u srpnju 2017. donijela Pravilnik o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova, a u siječnju 2024. (primjena od 24. siječnja 2024.) donesen je novi Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi, tijekom 2023. vrijednost jednostavne nabave iznosila je 527.176,76 eura bez PDV-a, od čega su radovi u vrijednosti od 245.189,53 eura, usluge u vrijednosti od 208.482,19 eura te robe u vrijednosti od 73.505,04 eura. U 2023. nije bilo provedenih postupaka javne nabave.

Revizijskim postupcima obuhvaćena su dva postupka jednostavne nabave na temelju kojih su zaključeni ugovori o nabavi radova u vrijednosti od 112.929,60 eura bez PDV-a. Navedeni postupci nabave provedeni su u skladu s odredbama Pravilnika o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova Općine.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 30. rujna 2024. do 11. srpnja 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Općine.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 140. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.)
5. Uputa o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske (Ministarstvo financija, siječanj 2018.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23)
3. Zakon o fiskalnoj odgovornosti, članak 34.
4. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
5. Zakon o pravu na pristup informacijama, članci 10. i 11.
6. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11, 64/15 i 112/18)
7. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, članak 49. (Narodne novine 20/18, 115/18, 98/19, 112/19 i 57/22)
8. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16, 101/17, 114/22 i 114/23)
9. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, članci 48., 56. i 90.a
10. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)

11. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10 i 10/23)
12. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20)
13. Zakon o vodnim uslugama, članak 9. (Narodne novine 66/19)
14. Zakon o udrugama, članci 33. i 34. (Narodne novine 74/14, 70/17, 98/19 i 151/22)
15. Zakon o sportu, članci 74. i 75. (Narodne novine 141/22)
16. Zakon o socijalnoj skrbi, članci 17. i 41. (Narodne novine 18/22, 46/22, 119/22 i 71/23)
17. Zakon o grobljima (Narodne novine 19/98, 50/12 i 89/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
18. Zakon o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18 i 155/23)
19. Zakon o elektroničkim medijima (Narodne novine 111/21 i 114/22)
20. Zakon o javnoj nabavi
21. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
22. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 24/13, 102/17, 1/20 i 147/20)
23. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23)
24. Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/23)
25. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
26. Pravilnik o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova (srpanj 2017.)
27. Statut (rujan 2022.)
28. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
29. Naputak o načinu isplate beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (Narodne novine 46/20, 5/21 i 73/21).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Općine. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze, vlastiti izvori i javna nabava te su dane osnovne činjenice u vezi s projektima financiranim u 2023. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2016.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, financijski izvještaji, računovodstveno poslovanje, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, potraživanja, rashode te javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Općina ima mrežne stranice na kojima su objavljeni opći akti i odluke, proračun, izmjene i dopune proračuna, vodič za građane, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, programi i drugi odgovarajući dokumenti koji se odnose na područje rada Općine, a koji korisnicima Općine omogućuju pravo na pristup informacijama na jednak način i pod jednakim uvjetima. Obveza Općine je i uključiti javnost u proces donošenja odluka u vidu savjetovanja s javnošću.

Općina je u siječnju 2023. donijela Plan savjetovanja s javnošću za 2023. Plan nije objavljen na mrežnim stranicama Općine. Sukladno Planu, Općina je u 2023. prije donošenja Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak i Odluke o porezima Općine provela savjetovanje s javnošću. Tijekom 2023., između ostalog, donesene su i jedne izmjene i dopune Proračuna za 2023., Proračun za 2024. i projekcije za 2025. i 2026., Odluka o izvršavanju Proračuna za 2024. te pet programa javnih potreba (u školstvu, kulturi, sportu, socijalnoj skrbi te vatrogastvu i civilnoj zaštiti), a prije njihova donošenja Općina nije provodila savjetovanje s javnošću niti je Plan savjetovanja za 2023. ažurirala i objavila na mrežnim stranicama.

Odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama, između ostalog, propisano je da su tijela javne vlasti dužna provoditi savjetovanje s javnošću pri donošenju zakona i podzakonskih propisa, a pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenata kad se njima utječe na interese građana i pravnih osoba te su dužna donijeti i na svojim internetskim stranicama objaviti plan savjetovanja s javnošću za kalendarsku godinu najkasnije do isteka prethodne kalendarske godine. O izmjenama plana savjetovanja dužna su istim putem izvijestiti javnost.

Državni ured za reviziju nalaže plan savjetovanja objaviti na mrežnim stranicama Općine te planirati i provoditi javno savjetovanje prije donošenja svih općih akata kojima se utječe na interese građana i pravnih osoba u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

2. Planiranje i izvršenje proračuna

- 2.1. Općina je donijela Proračun, Izmjene i dopune Proračuna te Odluku o izvršenju Proračuna za 2023. Proračunom su prihodi te rashodi i izdaci planirani u iznosu od 2.126.800,00 eura. Izmjenama i dopunama Proračuna su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu od 1.625.350,00 eura.

Općina je u razdoblju od 2021. do 2023. koncem proračunske godine ostvarivala manjak prihoda. Pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodne godine nije planirano Proračunom ni njegovim izmjenama i dopunama. Prema podacima iz Bilance, manjak prihoda i primitaka na dan 1. siječnja 2023. iznosio je 222.858,15 eura. Navedeni rezultat poslovanja bio je poznat u vrijeme donošenja izmjena i dopuna Proračuna te ga je trebalo uključiti u izmjene i dopune Proračuna. S obzirom na to da kod donošenja Proračuna rezultati poslovanja nisu bili poznati, trebalo ih je procijeniti.

Prema odredbama članka 10. Zakona o proračunu, proračun mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, a ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uravnotežuje se prenesenim viškom ili prenesenim manjkom prihoda nad rashodima. Ministarstvo financija donijelo je Uputu za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. – 2020., prema kojoj bi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebale i u općem dijelu proračuna navesti iznos ostvarenog viška/manjka prihoda iz prethodne godine kao informaciju i iznos koji služi za uravnoteženje proračuna za tekuću godinu, ali i za naredne godine.

Također, Uputom za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2020. – 2022., koju je donijelo Ministarstvo financija u rujnu 2019., stavljen je naglasak na nužnost uravnoteženja proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na način da uključuje procjenu rezultata poslovanja tekuće godine koji se prenosi u sljedeću(e) proračunsku(e) godinu(e), a nakon utvrđivanja stvarno realiziranog rezultata za prethodnu godinu, u izmjenama i dopunama proračuna tekuće godine, jedinica je obvezna uključiti podatke o stvarno realiziranom rezultatu na dan 31. prosinca prethodne godine. Navedene Upute trebalo je primijeniti i kod izrade proračuna za razdoblje 2022. – 2024.

Skreće se pozornost na odredbu članka 16. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24) koji je na snazi od 10. siječnja 2024. Odredbama članka 16. navedenog Pravilnika propisano je, između ostalog, da ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne može preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži i višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi. Višegodišnji plan uravnoteženja sadrži podatke o prijenosu viška/manjka iz prethodne godine, višku/manjku iz prethodne godine koji će se rasporediti/pokriti, višku/manjku tekuće godine i prijenosu viška/manjka u sljedeće razdoblje. Spomenuti Pravilnik primjenjuje se počevši od proračunskog procesa za razdoblje od 2025. do 2027.

Državni ured za reviziju nalaže u proračun uključiti manjak/višk prihoda iz prethodnog razdoblja uz primjenu načela uravnoteženosti u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Općina je donijela Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025., kojim su definirani vizija i misija Općine, opis izazova i razvojnih potreba, prioriteta i mjere djelovanja, ključne aktivnosti i pokazatelji rezultata, financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata te okvir za praćenje i izvještavanje.

U rujnu 2021. donesena je Odluka o imenovanju lokalnog koordinatora Provedbenog programa Općine Klakar za mandatno razdoblje 2021. – 2025. Općina ne prati ostvarenje navedenog Programa. Godišnje izvješće o provedbi programa za 2022. i 2023. nije sastavljeno te nije dostavljeno regionalnom koordinatoru.

Prema odredbama članka 8. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/23), tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa dostavlja regionalnom koordinatoru usvojeno godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine.

Prema odredbama članka 14. navedenog Pravilnika, izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je izvješće o napretku u provedbi mjera te ostvarivanju pokazatelja rezultata koje tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) i regionalnom koordinatoru jednom godišnje.

Izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obavezno sadrži: opis napretka o provedbi svake pojedine mjere provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja, podatke o ostvarenoj vrijednosti svakog pojedinog pokazatelja rezultata provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja, podatke o sredstvima utrošenim za provedbu mjera provedbenog programa te zaključak o provedbi provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati i podnositi regionalnom koordinatoru usvojeno godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 3.1. Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Financijski izvještaji Općine za 2023. predani su u elektroničkom obliku Ministarstvu financija, putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika 14. veljače 2024. Financijski izvještaji Općine predani putem aplikacije RKPFI smatraju se predanima i Državnom uredu za reviziju. Navedeni financijski izvještaji objavljeni su kroz Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Nepravilnosti su utvrđene kod evidentiranja poslovnih događaja i imovine.

– Evidentiranje poslovnih događaja

Općina vodi dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne knjige (knjigu službenih putovanja, knjigu izlaznih i ulaznih računa, evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira) te analitička knjigovodstva dugotrajne nefinancijske imovine, obveza i potraživanja te ostale pomoćne evidencije prema svojim potrebama.

Rashodi za odvjetničke usluge u iznosu od 12.442,76 eura evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2023., a trebali su biti evidentirani uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju odnosno u poslovnim knjigama za 2022. (računi za obavljene usluge ispostavljeni su u prosincu 2022.) te iskazani u financijskim izvještajima za 2022.

Odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a prema kojem se obavljalo računovodstveno evidentiranje za 2023. i 2024., propisano je da se rashodi iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja što, između ostalog, znači da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) na snazi je od 30. prosinca 2023. i primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., a Izmjene i dopune navedenog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 154/24) su na snazi od 31. prosinca 2024. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu). Odredbom članka 4. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti način propisano je da se rashodi iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja što, između ostalog, znači da se rashodi priznaju u trenutku nastanka poslovnog događaja i poslovne obveze u izvještajnom razdoblju na koji se odnose neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati rashode u izvještajnom razdoblju na koje se odnose uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Općina je s jednom odvjetnicom u prosincu 2022. zaključila dva ugovora za obavljanje odvjetničkih usluga u ukupnom iznosu od 12.442,76 eura, a s istom odvjetnicom u srpnju 2022. i kolovožu 2023. zaključila je ugovore o pružanju pravne pomoći (davanje usmenih ili pismenih pravnih savjeta, kontrola već zaključenih ugovora i sudjelovanje na sastancima sa strankom) na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine uz mjesečnu paušalnu naknadu koja je do konca kolovoza 2023. iznosila 597,25 eura bez PDV-a, a od rujna 2023. iznosi 650,00 eura bez PDV-a. Ispostavljeni računi za obavljanje odvjetničkih usluga u ukupnom iznosu od 12.442,76 eura te računi za mjesečnu paušalnu naknadu u ukupnom iznosu od 9.222,48 eura ne sadrže specifikaciju, odnosno vrstu i količinu obavljenih usluga te vrijeme kada su usluge obavljene.

Rashodi za reprezentaciju ostvareni u iznosu od 34.902,72 eura odnose se na nabavu prehrambenih proizvoda i robe, ugostiteljske usluge, te nabavu poklon paketa, kalendara, majica s tiskom, jakni za vijećnike i drugo.

Računi za reprezentaciju u većini slučajeva ne sadrže naznaku poslovnog događaja u vezi s kojim su nastali, odnosno nisu navedeni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga reprezentacije, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost ostvarenih rashoda. Prema odredbi članka 10. Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju Općine koji je donio općinski načelnik u prosincu 2022., svrha, odnosno namjena korištenja sredstava za reprezentaciju na odgovarajući način mora biti zabilježena na računu korisnika reprezentacije.

Odredbom članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., između ostalog, propisano je da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Odredbama članka 6. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je na snazi od 30. prosinca 2023. na jednak način su propisane knjigovodstvene isprave.

Državni ured za reviziju nalaže pri ugovaranju odvjetničkih usluga i usluga pružanja pravne pomoći ugovoriti obvezu izdavanja računa s priloženom specifikacijom obavljenih usluga ili na drugi način osigurati specifikaciju obavljenih usluga u cilju utvrđivanja opravdanosti ugovaranja spomenutih usluga te rashode za reprezentaciju evidentirati na temelju računa koji sadrže podatke o svrsi odnosno namjeni ugošćivanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju Općine.

– Imovina

U poslovnim knjigama je evidentirana i u financijskim izvještajima za 2023. iskazana vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 8.348.559,69 eura, a odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 5.854.701,53 eura, nefinancijsku imovinu u pripremi u iznosu od 1.221.362,66 eura, zemljište u iznosu od 1.110.962,00 eura, postrojenja i opremu u iznosu od 146.840,88 eura te drugu nefinancijsku imovinu u iznosu od 14.692,62 eura.

U okviru građevinskih objekata iskazana su ulaganja u komunalne vodne građevine – vodovodnu i kanalizacijsku mrežu u iznosu od 110.493,08 eura. Iz analitičkih kartica dugotrajne imovine vidljivo je da se navedena ulaganja odnose na razdoblje od 2006. do 2011. Za iskazana ulaganja u komunalne vodne građevine, Općina nema dokumentaciju iz koje bi bilo vidljivo tko je investitor gradnje navedenih građevina i jesu li neke od njih evidentirane i u poslovnim knjigama javnog isporučitelja vodnih usluga.

Odredbom članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., između ostalog, propisano je da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Državni ured za reviziju preporučuje pribaviti dokumentaciju o ulaganjima u komunalne vodne građevine te utvrditi tko je investitor gradnje navedenih građevina i u čijim poslovnim knjigama su navedene građevine trebale biti evidentirane te u skladu s navedenim donijeti odgovarajuće akte i provesti evidentiranja, kako bi vrijednost navedene imovine u poslovnim knjigama Općine bila realno iskazana.

U okviru nefinancijske imovine u pripremi evidentirana su ulaganja u objekte u vrijednosti od 571.556,62 eura, a odnose se na ulaganja završena u prijašnjim godinama (ceste, spomenik, javna rasvjeta) u iznosu od 361.990,93 eura te ulaganja u iznosu od 209.565,69 eura (ceste, pješačke staze, kanalizacija) za koje nije procijenjen stupanj dovršenosti. Ulaganja koja su završena u prijašnjim godinama se koriste, ali navedena imovina nije knjigovodstveno prenesena u uporabu, odnosno nije evidentirana u okviru računa imovine u uporabi te nije obračunan ni evidentiran ispravak vrijednosti imovine.

Općina je koncem 2024. s imovine u pripremi prenijela u uporabu ulaganja iz 2023. u iznosu od 519.471,42 eura, a odnose se na spomenik i pješačke staze u iznosu od 226.778,93 eura, ceste u iznosu od 165.946,52 eura i javnu rasvjetu u iznosu od 126.745,97 eura, dok za preostale objekte u iznosu od 52.085,20 eura (ceste u iznosu od 32.658,17 eura i kanalizaciju u iznosu od 19.427,03 eura) nema podataka o detaljima izgradnje ni daljnjem planu nastavka izgradnje te i nadalje nije procijenjen stupanj dovršenosti.

Ulaganja u nabavu imovine koja se protežu kroz više godina potrebno je pratiti od početka do njihova završetka te nakon završetka ulaganja i stavljanja imovine u uporabu vrijednost imovine evidentirati na pripadajućem računu imovine.

Prema odredbi članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Nakon završetka gradnje i stavljanja u uporabu, imovina se evidentira na propisanim računima Računskog plana te se obavlja ispravak vrijednosti imovine.

Prema odredbama članka 32. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine sve do trenutka stavljanja imovine u uporabu. Nadalje, odredbama članka 111. navedenog Pravilnika propisano je da nakon utvrđivanja svih sastavnih dijelova troška nabave i završetka procesa nabave (stjecanja), u trenutku stavljanja dugotrajne nefinancijske imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost ili ukupna vrijednost stjecanja imovine prenosi se iz pripreme u upotrebu odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine u skupini 05 Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi i zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine u skupinama 01, 02 i 03 za pripadajuću vrstu imovine.

Državni ured za reviziju nalaže za dio imovine u pripremi (ceste, kanalizacija) i nadalje poduzimati aktivnosti na procjeni stupnja dovršenosti kako bi se imovina čija je gradnja završena prenijela u uporabu.

4. Potraživanja

- 4.1. Koncem 2023. ukupna potraživanja iskazana su u iznosu od 117.892,62 eura, od čega se na ispravak vrijednosti odnosi 30.324,19 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 87.568,43 eura. Ukupna potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 67.305,05 eura, druga potraživanja u iznosu od 44.610,35 eura te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura.

Dospjela potraživanja iznose 36.389,71 euro i odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 30.412,49 eura te dospjela potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 5.977,22 eura.

Vrijednosno značajnija ukupna potraživanja odnose se na potraživanja za naknade za režijske troškove od osnovne škole i drugih zakupnika poslovnih prostora iz prijašnjih godina u iznosu od 39.320,83 eura, potraživanja za komunalni doprinos u iznosu od 36.447,64 eura te potraživanja za prihode od vodnog gospodarstva u iznosu od 9.035,53 eura.

Razrez i naplatu općinskih poreza i poreza na promet nekretnina obavlja Porezna uprava, a drugih prihoda, odnosno potraživanja obavljaju zaposlenici Jedinственог upravnog odjela.

Općina je donijela Odluku o proceduri naplate potraživanja Općine u prosincu 2015. i travnju 2023., prema kojima se za naplatu potraživanja poduzimaju mjere naplate slanjem opomena, obročne otplate, putem instrumenata osiguranja plaćanja te pokretanjem ovršnih postupaka.

Tijekom 2023. i u prijašnjim godinama za naplatu dospjelih potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine, grobne naknade, komunalni doprinos te komunalnu naknadu u iznosu od 129.183,79 eura poduzimane su mjere naplate putem opomena.

Osim upućivanja opomena, druge mjere naplate utvrđene Odlukom o proceduri naplate općinskih potraživanja nisu poduzimane. Iz navedenog proizlazi da Općina nije poduzimala dostatne mjere za naplatu potraživanja.

Prema odredbama članka 51. Zakona o proračunu, proračunski korisnici i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun te za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati sve raspoložive mjere za potpunu i pravodobnu naplatu svih prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Odluke o proceduri naplate potraživanja Općine.

5. Rashodi

- 5.1. Ukupni rashodi i izdaci za 2023. ostvareni su u iznosu od 1.390.818,51 euro, a vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima imaju materijalni rashodi u iznosu od 629.290,02 eura ili 45,2 % te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 232.742,37 eura ili 16,7 %. Nepravilnosti su utvrđene kod rashoda za održavanje komunalne infrastrukture, rashoda za usluge promidžbe i informiranja, rashoda za odvjetničke usluge i usluge pravnog savjetovanja te rashoda za reprezentaciju.

– Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture

Obavljanje komunalnih djelatnosti na području Općine uređeno je odlukama Općinskog vijeća iz svibnja 2008. i rujna 2023.

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u ukupnom iznosu od 198.679,09 eura. Odnose se na održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene (uklanjanje porušenih stabala, košenje groblja, zamjena krovništa na autobusnom stajalištu, nabava ukrasnog drveća, čišćenje i uređenje parka, pranje fasade, usluge malčiranja, limarski radovi i montaža čelične konstrukcije) u iznosu od 84.435,88 eura, održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih puteva u iznosu od 38.252,13 eura, usluge deratizacije i dezinfekcije u iznosu od 25.525,73 eura, održavanje javne rasvjete u iznosu od 23.981,18 eura (električna energija za javnu rasvjetu 15.804,30 eura i usluge održavanja javne rasvjete 8.176,88 eura), održavanje javnih površina u iznosu od 15.616,74 eura te ugradnju cijevnih propusta u iznosu od 10.867,43 eura.

Komunalne usluge održavanja javne rasvjete, nerazvrstanih cesta i poljskih puteva, održavanja javnih površina te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene povjerene su većem broju pravnih i fizičkih osoba izravnim ugovaranjem (izdavanjem narudžbenica), a trebale su biti povjerene na temelju pisanog ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti trebalo je provoditi prema propisima o javnoj nabavi kako je utvrđeno odlukama o komunalnim djelatnostima na području Općine.

Za usluge deratizacije i dezinfekcije Općina je s pravnom osobom zaključila ugovore izravnim ugovaranjem, a trebala je pozive na dostavu ponuda uputiti na adrese najmanje tri gospodarska subjekta.

Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 32/20 i 145/24), odlukama o komunalnim djelatnostima iz svibnja 2008. i rujna 2023. te Pravilnika o jednostavnoj nabavi iz srpnja 2017.

Odredbama članka 33. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da komunalnu djelatnost mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba odnosno vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Prema odredbama članaka 48. do 50. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da jedinica lokalne samouprave može obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz njezina proračuna povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, a ugovor sadrži: komunalne djelatnosti za koje se sklapa ugovor, vrijeme na koje se sklapa ugovor, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga te način i rok plaćanja izvršenih usluga i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te sklapanje, provedba i izmjene tog ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi.

Također, Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Općine iz rujna 2023. određeno je da se komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete, nerazvrstanih cesta i poljskih puteva, javnih površina, dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene obavljaju na temelju pisanog ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti te sklapanje, provedba i izmjene ugovora provodi se prema propisima o javnoj nabavi.

Određeno je da se ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti može zaključiti najduže na vrijeme od četiri godine.

Nadalje, odredbama Pravilnika o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova iz srpnja 2017. utvrđeno je da se nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti veće od 2.650,00 eura, a manje od 9.290,00 eura provodi izdavanjem narudžbenice ili zaključivanjem ugovora s odabranim gospodarskim subjektom, a može se provoditi i slanjem poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje dva gospodarska subjekta po vlastitom izboru, dok se za nabavu roba, usluga i radova jednake ili veće od 9.290,00 eura, a manje od 26.540,00 eura za robu i usluge, odnosno 66.360,00 eura za radove provodi postupak prikupljanja ponuda slanjem poziva na dostavu ponuda na adrese minimalno tri gospodarska subjekta.

Državni ured za reviziju nalaže povjeravati obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine.

– Usluge promidžbe i informiranja

U okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja koji su ostvareni u iznosu od 28.916,65 eura, iskazani su rashodi za usluge elektroničkih medija u iznosu od 17.386,70 eura.

Navedene usluge ustupljene su na temelju zaključenog ugovora i ispostavljenih narudžbenica izravnim ugovaranjem. Prije odabira ponuditelja Općina nije utvrdila kriterije za dodjelu sredstava te na mrežnim stranicama nije objavljen javni poziv za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija od interesa za Općinu.

Prema odredbama članka 39. Zakona o elektroničkim medijima, ako su sredstva za proizvodnju i objavljivanje programa regionalnih i lokalnih nakladnika televizije i/ili radija te elektroničkih publikacija osigurana u proračunima tijela državne uprave i javnim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ta se sredstva dodjeljuju putem javnog poziva, a na temelju javno objavljenih kriterija.

Državni ured za reviziju nalaže za dodjelu sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija objavljivati javni poziv u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim medijima te preporučuje prethodno utvrditi kriterije i mjerljive elemente na temelju kojih će se odrediti broj bodova kod svakog utvrđenog kriterija, što bi pridonijelo većoj transparentnosti kod financiranja programskih sadržaja elektroničkih medija.

– Rashodi za odvjetničke usluge i usluge pravnog savjetovanja

U okviru rashoda za intelektualne i osobne usluge koji su ostvareni u iznosu od 197.611,21 euro, iskazani su rashodi za odvjetničke usluge i usluge pravnog savjetovanja u ukupnom iznosu od 155.523,87 eura. Odnose se na usluge pružanja odvjetničkih usluga u iznosu od 146.301,39 eura i rashode za mjesečnu paušalnu naknadu za odvjetničke usluge u iznosu od 9.222,48 eura. Usluge pružanja odvjetničkih usluga ostvarene su na temelju ispostavljenih računa za analizu postojeće dokumentacije, obradu dostupnih podataka, analizu postojećeg stanja i pregled svih nekretnina naznačenih u Programu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Program), za izradu i sastav zahtjeva i ugovora za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta te usluge pružanja pravne pomoći.

Prema Programu, koji je donesen u travnju 2019., za zakup je predviđeno 628.8285 ha, prodaju 24.4353 ha, povrat 19.2490 ha te za ostale namjene 2.7561 ha poljoprivrednog zemljišta. Općina je koncem studenoga 2022. objavila javni natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske koje je Programom predviđeno za zakup i/ili ostale namjene. Sa zakupnicima su u travnju i listopadu 2024. zaključena 53 ugovora, od čega 51 ugovor na rok od 15 godina i dva ugovora na rok od pet godina ukupne površine 514.7980 ha, što čini 81,5 % državnog poljoprivrednog zemljišta predviđenog za zakup i/ili ostale namjene.

Rashodi za usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u 2024. su ostvareni u ukupnom iznosu od 193.169,04 eura.

S obzirom na vrijednosno značajnije iznose rashoda za odvjetničke usluge u 2023. te da imaju trend povećanja u 2024., Državni ured za reviziju preporučuje preispitati opravdanost ugovaranja i plaćanja odvjetničkih usluga, a u cilju smanjenja rashoda za odvjetničke usluge.

6. Javna nabava

- 6.1. Općina je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi i provedbenih propisa donesenih na temelju navedenog Zakona. Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Općina je u siječnju 2023. donijela Plan nabave roba, radova i usluga, kojim su planirane nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 558.000,00 eura i u ožujku 2023. Dopune Plana nabave za 2023., kojima je planiran postupak jednostavne nabave izrade projektno-tehničke dokumentacije rekonstrukcije i dogradnje dječjeg vrtića procijenjene vrijednosti od 18.000,00 eura te ih je objavila na mrežnim stranicama Općine i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Planom nabave planirane su nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 576.000,00 eura bez PDV-a. Od toga se na planirane nabave u otvorenom postupku javne nabave odnosi 330.000,00 eura, a na nabave planirane u postupcima jednostavne nabave odnosi se 246.000,00 eura.

Planom nabave nisu planirani svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a odnose se na nabavu različitih roba, radova i usluga (primjerice, nabava električne energije, radovi na uređenju trga u Rušćici, nabava opreme za dječji vrtić i igralište, oprema za zaštitu, nabava i ugradnja trapez lima, izrada i montaža čelične konstrukcije na prostorijama nogometnog kluba, vodoinstalaterski radovi, nabava ukrasnog bilja, soboslikarske usluge) za koje su rashodi tijekom 2023. ostvareni u iznosu od 151.572,66 eura. Planirane nabave za izgradnju staza na području Općine i izgradnju pješačko-biciklističke staze procijenjene vrijednosti od 330.000,00 eura nisu provedene.

Iz navedenog proizlazi da Plan nabave nije sastavljen u skladu sa stvarnim potrebama Općine te ga je tijekom proračunske godine bilo potrebno ažurirati po potrebi odnosno izmijeniti ili dopuniti plan nabave tijekom proračunske ili poslovne godine.

Općina je u srpnju 2017. donijela Pravilnik o jednostavnoj nabavi roba, usluga i radova (dalje u tekstu: Pravilnik). Pravilnikom su uređeni postupci nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura odnosno radova procijenjene vrijednosti do 66.360,00 eura za koje, sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi, ne postoji obveza provedbe postupka javne nabave. Prema Pravilniku, nabava radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 2.650,00 eura provodi se izdavanjem narudžbenice ili zaključivanjem ugovora s jednim gospodarskim subjektom po vlastitom izboru. Za nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 2.650,00 eura, a manje od 9.290,59 eura postupak jednostavne provodi se izdavanjem narudžbenice ili zaključivanjem ugovora s odabranim gospodarskim subjektom, a može se provoditi i slanjem poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje dva gospodarska subjekta po vlastitom izboru, ovisno o složenosti predmeta nabave. Nadalje, nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 9.290,59 eura, a manje od 26.540,00 eura za robu i usluge, odnosno do 66.360,00 eura za radove, započinje donošenjem odluke o pokretanju postupka jednostavne nabave potpisane od strane odgovorne osobe, a provodi se upućivanjem poziva na dostavu ponuda na adrese minimalno tri gospodarska subjekta.

Rok za dostavu ponuda ne smije biti duži od 15 dana od dana upućivanja poziva na dostavu ponuda. Kriterij za odabir ponude je ekonomski najpovoljnija ponuda. Osim kriterija cijene mogu se koristiti i kriterij kvalitete, tehničke prednosti, estetske i funkcionalne osobine, ekološke osobine, operativni troškovi, ekonomičnost, datum i rok isporuke ili rok izvršenja i drugo te je u zapisniku potrebno obrazložiti izabranu ponudu.

U siječnju 2024. (primjena od 24. siječnja 2024.) donesen je novi Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave. Novim Pravilnikom jednostavna nabava procijenjene vrijednosti jednake i veće od 2.650,00 eura do 13.280,00 eura provodi se slanjem poziva na dostavu ponuda na jednu adresu.

Odluku o odabiru ponude donosi općinski načelnik, nakon čega se s odabranim gospodarskim subjektom zaključuje ugovor ili izdaje narudžbenica, a može se provoditi i slanjem poziva na dostavu ponuda na više adresa. Pravilnikom iz 2017. na isti način su se provodile jednostavne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 2.650,00 eura, a manje od 9.290,59 eura.

Novim Pravilnikom iznosi u kunama zamijenjeni su iznosima u eurima, a drugo je propisano na isti način.

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nije ustrojen. Prema odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obvezan donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati prema potrebi. Naručitelj je obvezan ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

U planu nabave i registru ugovora navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura.

Prema odredbama članaka 3. i 6. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, plan nabave za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura donosi čelnik naručitelja. Naručitelj može izmijeniti ili dopuniti plan nabave tijekom proračunske ili poslovne godine. Naručitelj je obvezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma. Naručitelj je obvezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci. U slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine.

Državni ured za reviziju nalaže u planu nabave navesti sve predmete čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura te ga ažurirati prema potrebi.

Također, nalaže ustrojiti registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura te ga ažurirati prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2023., vrijednost jednostavne nabave iznosi 527.176,76 eura bez PDV-a, od čega radova u vrijednosti od 245.189,53 eura, usluga u vrijednosti od 208.482,19 eura i roba u vrijednosti od 73.505,04 eura.

Evidencija provedenih postupaka jednostavne nabave (svih izdanih narudžbenica i zaključenih ugovora) nije cjelovita. Naime, Općina je ustrojila Registar izdanih narudžbenica u 2023., a registar ugovora jednostavne nabave za 2023. nije ustrojen. Iako ustrojavanje spomenute evidencije nije propisano odredbama Zakona o javnoj nabavi, navedeno je potrebno zbog praćenja ostvarenja plana nabave te obveze iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave u statističkom izvješću o javnoj nabavi i registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. S obzirom na to da registar ugovora jednostavne nabave za 2023. nije ustrojen, podaci u Statističkom izvješću o javnoj nabavi ne mogu se usporediti i potvrditi.

Državni ured za reviziju preporučuje voditi točnu evidenciju provedenih postupaka jednostavne nabave s podacima o vrijednosti nabavljenih roba i usluga čija je procijenjena vrijednost do 26.540,00 eura, odnosno radova procijenjene vrijednosti do 66.360,00 eura kako bi podaci o jednostavnoj nabavi u statističkom izvješću o javnoj nabavi bili točni.

Tijekom 2023. rashodi za električnu energiju ostvareni su u iznosu od 34.933,93 eura (potrošnja električne energije za prostorije Općine i domove 18.275,11 eura, javna rasvjeta 16.361,32 eura i mrežarina 297,50 eura).

Bez primjene odgovarajućeg postupka javne nabave, izravnim ugovaranjem, nabavljena je električna energija za koju su rashodi ostvareni u iznosu od 34.636,43 eura s PDV-om, odnosno 30.651,71 euro bez PDV-a.

Odredbama članka 6. Zakona o javnoj nabavi, propisano je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave javni naručitelji i obveznici primjene navedenog Zakona. Propisani postupci javne nabave primjenjuju se kod nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti iznad 26.540,00 eura, odnosno radova iznad 66.360,00 eura.

Državni ured za reviziju nalaže postupke nabave roba i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 26.540,00 eura provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Općina u Očitovanju navodi da u potpunosti prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.